

Evropa poziva k varstvu podnebja, CIPRA zahteva konkretna dejanja

Evropski parlament zahteva odločnejše ukrepanje pri varstvu podnebja in se zato zavzema, da bi morali do leta 2050 doseči ambiciozno zastavljeni cilj zmanjšanja emisij toplogrednih plinov za 80 odstotkov.

CIPRA zahteva učinkovit akcijski načrt za preprečevanje podnebnih sprememb in prilagajanje nanje.
© www.flickr.com / zephir1981

To bi lahko storili z izvajanjem različnih ukrepov, kot so uveljavitev standardov ničenergijske hiše pri gradnji novih stanovanjskih, poslovnih in javnih objektov, postavitve zavezujočih ciljev energijske učinkovitosti ter zagotavljanje potrebnih finančnih sredstev v dolgoročnih proračunih EU.

Evropski parlament je na začetku februarja z veliko večino sprejel resolucijo, ki vsebuje številne zahteve za preprečevanje podnebnih sprememb in spodbujanje trajnostne oskrbe z energijo. Resolucija bi morala nakazovati

smer, v katero naj bi šla svetovna konferenca o podnebj u v Kopenhag nu, na kateri naj bi s pogaj anji sprejeli dokument, ki bo nasledil t.i. Kjotski protokol. Evropski parlament med drugim zahteva spodbujanje uveljavljanja življenjskega sloga in potrošniških vzorcev, ki prispevajo k trajnostnemu razvoju, naložbe v zelene tehnologije in prizadevanja za varstvo podnebja v finančnopolitičnem oziru.

CIPRA je prepričana, da gredo prizadevanja Evropskega parlamenta v pravo smer, vendar je resolucija v odločilnih točkah premalo konkretna. Podobno kritiko je CIPRA izrazila tudi glede akcijskega načrta Alpske konference za ukrepanje na področju podnebnih sprememb. Ta je nastal na zahtevo CIPRE, 12. marca pa naj bi ga ministrice in ministri za okolje ter EU podpisali na X. alpski konferenci v francoskem Evianu. Nezadovoljstvo zaradi presplošnega besedila je CIPRA izrazila v pismu ministricam in ministrom za okolje pogodbenic in jih pozvala k oblikovanju konkretnih pobud na področju varstva podnebja na območju Alp in k sprejetju akcijskega načrta, ki si bo tako ime tudi zaslužil. Sicer pa je CIPRA na to temo pripravila poseben dokument in ga poimenovala vsealpski pakt o podnebj u. V njem je pojasnjeno, kako lahko Alpe postanejo vzorčna regija na področju varstva podnebja. Pakt so doslej podpisale številne mrežne organizacije in inštitucije, CIPRA pa pričakuje v naslednjih tednih nove podpise.

Vir in več informacij: http://www.europarl.europa.eu/news/expert/infopress_page/064-48340-033-02-06-911-20090204IPR48324-02-02-2009-2009-false/default_de.htm (de/fr/it/sl/en). Podnebni pakt CIPRE na <http://www.cipra.org/sl/podpis-pakta-za-podnebj e-v-alpah/?set language=sl> (de/fr/it/sl)

Vsebina

Stran 1

Evropa poziva k varstvu podnebja, CIPRA zahteva konkretna dejanja

Stran 2

Najhitreje se talijo alpski ledeniki

Prebivalci zavrnili novo hidroelektrarno

Monte Rosa-Walser Express: zahteva po mednarodni obravnavi projekta

Alpski zgodovinski arhiv na spletu

Stran 3

Novi turistični kompleksi v Alpah v vlogi odrešenikov?

Podiplomski študij trajnostnega turizma

Prepovedan insekticid DDT še vedno prisoten v Alpah

Posluh za težave gorskih občin

Stran 4

O tem in onem

Prireditve

Saj ni res, pa je...

Najpomembnejši članki:

Več na strani 2: Najhitreje se talijo alpski ledeniki

Podatki Svetovne ledeniške opazovalnice za leto 2007 ponovno kažejo na to, česar smo se bali: ledeniki se povsod po svetu nezadržno talijo.

Več na strani 3: Novi turistični kompleksi v Alpah v vlogi odrešenikov?

Posebna številka švicarske revije za arhitekturo Hochparterre predstavlja t.i. nove komplekse počitniških hiš v Alpah in poziva h kritičnemu pregledu z vidika pokrajine in politike ter na projektni ravni.

Najhitreje se talijo alpski ledeniki

Podatki Svetovne ledeniške opazovalnice (World Glacier Monitoring Service) za leto 2007 ponovno kažejo na to, česar smo se bali: ledeniki se povsod po svetu nezadržno talijo. Ledenik povprečno izgubi debelino snega, sreža ali ledu, ki ustreza 67 cm visokemu vodnemu steburu. Dolgoročne meritve, opravljene na 30 ledenikih v devetih gorskih regijah, so poleg tega potrdile, da je stopnja taljenja ledu danes dvakrat večja. Medtem ko se je led v letih 1980-1999 talil še za povprečno 30 cm vodnega ekvivalenta letno, pa se je ta vrednost od leta 2000 dalje zvišala na 70 cm.

Pri tem so opazne velike razlike med posameznimi gorskimi območji: v Skandinaviji se je povečala debelina ledu na obrežnih in morskih ledenikih (npr. Nigardsbreen na Norveškem + 1 m). Nasprotno pa so evropski ledeniki v Alpah izgubili tudi do 2,5 m vodnega ekvivalenta – ledu. Tudi v Južni Ameriki so leta 2007 na vseh raziskanih ledenikih zaznali izgubo ledu.

Več informacij na: <http://www.grid.unep.ch/glaciers/pdfs/glaciers.pdf> (en)

Dramatično izginjanje ledu na ledenikih alpskega tipa v Evropi (Sonnblickkees/A -2,2 m; Gries/CH -1,7 m).

© www.flickr.com / Shepherd

Prebivalci zavrnilo novo hidroelektrarno

V občini Bergün v dolini Albule (CH) so prebivalci zavrnilo novo hidroelektrarno, katere skupni stroški znašajo 85 mio. švicarskih frankov. Odločitev je sprejela skupščina občine Bergün, odločilen pri tem je bil naravovarstveni dejavnik. Odbor za načrtovanje, ki deluje v okviru podjetja Nordostschweizer Kraftwerke in švicarskega energetskega koncerna Axpo, sta demokratično odločitev sprejela in takoj ustavila vsa dela.

Graubünden velja za švicarski vodni zbiralnik, saj petino električne energije iz vodne energije v Švici proizvedejo prav v tem gorskem kantonu. Sicer pa so projekti za gradnjo hidroelektrarn romali v predal tudi že pred tem primerom (Greina, Curciosa).

Občini, ki ni ravno v najboljšem finančnem stanju, bi elektrarna letno prinesla pol milijona švicarskih frankov iz vodnih obresti in drugih dajatev, vendar pa sedaj upa na odškodnino države, ki so jo prejele tudi druge občine, če so se odpovedale tovrstnim velikim projektom.

Vir: <http://moneycab.presscab.com/de/templates/?a=58927> (de), Die Südostschweiz, 31. 1. 2009

Vodna energija da, vendar ne v neomejenem obsegu!

© PIXELIO

Monte Rosa-Walser: Express zahteva po mednarodni obravnavi projekta

Projekt Walser Express predvideva gradnjo podzemne dvotirne proge, ki bi povezovala Macugnago/I v dolini Anzasca s Schwarzberghornom na švicarski strani pogorja Monte Rose. Letno naj bi tako prepeljali 400.000 turistov na ledeniški del pogorja Monte Rose. Gradbena dela bi omogočila tudi dostop v dolini, kjer ležita Saas-Fee in Zermatt (Valais/CH). Družba, ki je projekt načrtovala, je sprva zagotavljala, da bo projekt v celoti realiziran iz zasebnih virov, a januarja se je pojavila možnost, da bi projekt financirali tudi z javnimi sredstvi italijansko-švicarskega projekta Interreg.

Okoljevarstveni organizacij Mountain Wilderness in WWF Italija sta prepričani, da je projekt nesmiseln in moteč element za lokalno prostorsko načrtovanje. V pismu, naslovljenem na predstavnike italijanske pokrajine Piemont in občine Macugnaga, poleg tega zahtevata širšo razpravo o razvojni problematiki celotnega območja Monte Rosa - Matterhorn.

Več informacij na: <http://www.wwf.it/UserFiles/File/AltriSitiWWF/Piemonte/documenti/20080213%20WWF-MW%20a%20Bresso.pdf> (it)

Alpski zgodovinski arhiv na spletu

Avstrijska, nemška in južnotirolska planinska zveza so se odločile, da bodo lastne arhivalije in zbirke združile v skupno zbirko podatkov, ki je sedaj javno dostopna na spletni strani Alpskega zgodovinskega arhiva.

Zbirke planinskih zvez obsegajo okoli 200.000 objektov. To so fotografsko in slikovno gradivo, plakati, arhivalije in uporabni predmeti, ki dokumentirajo kulturno zgodovino alpskega prostora zadnjih 250 let, obenem pa pričajo o zgodovini gornišstva in planinstva v Alpah in planinskih društvih od njihove ustanovitve dalje.

Zgodovinski alpski arhiv je nastal leta 2006. Z zaključenim mednarodnim projektom je tako javnosti na razpolago zakladnica znanja, iz katere lahko zlasti zgodovinarji in znanstveniki črpajo gradivo za svojo raziskovalno dejavnost.

Zgodovinski alpski arhiv je v fazi vzpostavljanja, saj je popisan šele del objektov. Baza podatkov se stalno širi, dosegljiva je na www.historisches-alpenarchiv.org (de).

Novi turistični kompleksi v Alpah v vlogi odrešenikov?

Posebna številka švicarske revije za arhitekturo Hochparterre predstavlja t.i. nove komplekse počitniških hiš v Alpah in poziva h kritičnemu pregledu z vidika pokrajine in politike. Publikacija je pravzaprav nadaljevanje idejne delavnice Pokrajina v alpskih turističnih kompleksih, za katero sta v sodelovanju z revijo Hochparterre lani septembra dali pobudo švicarska fundacija za varstvo pokrajine Landschaftsschutz Schweiz in okoljevarstvena organizacija Mountain Wilderness.

Novodobna naselja počitniških hiš – ali vsaj načrti zanje – poganjajo na alpskih pašnikih kot gobe po dežju. Koncept projektov „mest sredi gorske vasi“, kjer naložbena vrednost sega tudi do milijarde evrov (npr. projekt v Andermattu/CH), včasih razglajajo za odrešenika turizma. Ali bo pozidava resnično izpolnila obljube o ustvarjeni višji dodani vrednosti in večjem povpraševanju ali pa so številni veliki projekti samo pretveza, da bi zadovoljili vedno večje povpraševanje po luksuznih počitniških stanovanjih?

Odgovore na gornja vprašanja lahko poiščete v posebni izdaji revije, ki je tokrat pozornost posvetila pokrajini, prostorskemu načrtovanju in arhitekturi, pripravila pa je tudi seznam najpomembnejših tovrstnih projektov.

Naročilo na: http://www.hochparterre.ch/index.php?id=hp_sonderhefte (de)

Veliki turistični kompleksi v Alpah: Quo vadis?

© PIXELIO / Olaf Schneider

Podiplomski študij trajnostnega turizma

Švicarska Visoka strokovna šola za turizem Siders je v sodelovanju z območjem Unescove svetovne dediščine v švicarskih Alpah Jungfrau-Aletsch-Bietschhorn v okviru Certificate of Advanced Studies – CAS uvedla nov študijski program Dediščina in turizem – gore kot prostor za bivanje, delo in oddih.

Poglaviti namen študija je realizirati, posredovati in spremljati inovacije za trajnostni turizem v gorski pokrajini kot sestavnem delu regionalnega razvoja. Študijski program se bo v letu 2009 izvajal med aprilom in novembrom, delovna jezika sta nemščina in angleščina.

Naslednji tečaj, na katerem se bodo slušatelji ukvarjali s sonaravnim turizmom, poteka aprila in maja v različnih švicarskih krajih pod naslovom Turizem – povsem v skladu z naravo. Izvajalec tečaja, ki bo trajal 4,5 dni, je inštitucija sanu|bildung für nachhaltige entwicklung. Slušatelji bodo ob koncu izobraževanja prejeli ustrezen certifikat.

Septembra se bo na celovski univerzi začel inovativno zasnovan podiplomski študijski program Upravljanje zavarovanih območij (management of protected areas). Namenjen je planerjem in vsem, ki se ukvarjajo z upravljanjem tovrstnih območij. Program bo trajal štiri semestre in bo potekal v angleščini.

Vir: <http://www.sanu.ch/html/angebot/seminare/SF09TO-de.cfm> (de, fr), <http://iet.hevs.ch/valais/heritage-tourismus.html> (de, en, fr), <http://mpa.e-c-o.at> (en)

Trajnostni turizem in zavarovana območja – v središču pozornosti različnih izobraževalnih programov

© CIPRA International

Prepovedan insekticid DDT še vedno prisoten v Alpah

Raziskava regionalne in višinske porazdelitve obremenitev s težko razgradljivimi organskimi snovmi (POP) v Alpah je pokazala visoko obremenitev okolja z insekticidi. Še posebno intenzivno je kopičenje škodljivih snovi v hladnih in višjih predelih, kjer se – zaradi učinka pregrade, ki ga imajo Alpe – pogostejše odlagajo onesnaževala zraka, ki emitirajo v drugih regijah in se odlagajo na območju Alp.

V okviru projekta EU MONARPOP so bili raziskani vzorci tal in rastlin ter vzorci zraka in usedlin pri pribl. 30 snoveh. Pri tem je bil uporabljen novi način jemanja vzorcev, na podlagi katerega se vzorci jemljejo ločeno po regijah, iz katerih izhajajo zračne gmote. Postopek omogoča natančnejše ugotavljanje koncentracije onesnaževal v regijah, iz katerih zračne gmote izvirajo. Pričakujemo lahko, da bo omenjena merilna metoda omogočila tudi določanje bodočih trendov.

Več informacij: http://www.eco-world.de/scripts/basics/econews/basics.prg?a_no=19187 (de), <http://www.monarpop.at/> (en)

Posluh za težave gorskih občin

Francosko Nacionalno združenje izvoljenih predstavnikov gorskih območij (ANEM) se je zavzelo tudi za upoštevanje zahtev in posebnosti gorskih in hribovskih občin v okviru francoske reforme lokalne samouprave. Kot zahteva ANEM, ki v reformi vidi priložnost za skladen razvoj podeželja in mestnih območij, morajo gorska območja sodelovati s središči odločanja.

ANEM je pripravil besedilo desetih zelo konkretnih ukrepov in izrazil zahtevo, da jih odbor, ki je pripravil reformo, tudi upošteva. ANEM med drugim zahteva, da uprava podpre zahteve lokalnih skupnosti in upošteva posebnosti gorskih občin. Te se bodo morale tudi v prihodnje zavzemati za svoje interese, imeti pa bodo morale tudi možnost soodločanja o lastni prihodnosti.

Vir: <http://www.anem.org/fr/anem/index.php> (fr)

O tem in onem

Novi naravni rezervat v Lombardijskih Alpah

Lombardijski deželni svet je na območju občine Val Masino v pokrajini Sondrio v Italiji ustanovil naravni rezervat Val di Mello. Dolino so že od nekdaj občudovali zaradi njene značilne narave in pokrajine, postala je tudi simbol okolju prijaznega turizma.

Zavarovana površina, ki skupaj obsega več kot 4500 ha, je razdeljena v različne cone: osrednjo varstveno območje, kjer velja najstrožji varstveni režim in stroge določbe glede dostopa, prepoved gradnje novih objektov in preureditve obstoječih objektov, ter robna območja, kjer za dejavnosti v parku veljajo ohlapnejša pravila varstva. Za upravljanje zavarovanega območja sta odgovorna občina Val Masino in pokrajinski inštitut za kmetijstvo in gozdarstvo (ERSAF).

Vir: Deželni svet Lombardije

Začela se je zadnja faza projekta DYNALP²

Že letos se bo izteklet program DYNALP², ki ga izvaja Omrežje občin "Povezanost v Alpah", a pred tem se bo zvrstilo še pet mednarodnih dogodkov: najprej bo na vrsti 8. delavnica DYNALP², ki bo potekala v francoskem kraju Cruseilles 27. in 28. marca letos z naslovom Novi izziv, nova identiteta, nova vitalnost – pot do prihodnjega občinskega projekta. Podrobnejši program dogodkov, vsi drugi termini in vse pomembne informacije o Omrežju občin in projektu DYNALP² so objavljeni na spletnem naslovu <http://www.alpenallianz.org> (de/fr/it/sl).

Male hidroelektrarne da, a ne za vsako ceno

Okoljevarstveni organizaciji Naturfreunde Österreich in Naturfreunde Internationale se zavzemata za obnovljive vire energije, vendar ne za vsako ceno. Organizaciji sta zagovornici vodne energije le pogojno in se s svojim dokumentom zavzemata za preudarno ravnanje pri gradnji novih objektov, pri čemer posebno pozornost namenjata malim hidroelektrarnam. Z energijo je treba ravnati varčno, učinkovitost obstoječih hidroelektrarn povečati, nove objekte je treba graditi z upoštevanjem strogih ekoloških pogojev, zagotoviti pa je treba tudi ugodno stanje prizadetih vodotokov.

Več informacij in vir na: http://www.nfi.at/index.php?option=com_content&task=view&id=217&Itemid=1&lang=de (de)

alpMedia odslej v ženski domeni

Zadnja štiri leta je nad informativnim glasilom alpMedie bedel Felix Hahn. Za okoli 200 števil, ki so izhajale vsak drugi teden, je z veliko strokovnega znanja in izkušenj za bralce pripravljaj novice iz alpskega prostora. Konec februarja bo Felix Hahn zapustil CIPRO International, mesto urednice alpMedie pa bo prevzela Anita Wyss. Vaše pripombe in druge informacije lahko še naprej pošiljate na alpmedia@cipra.org.

Prireditve

Sejem/konferenca: **Ecopolis 2009**. Rim/I, 1.-3. 4. 2009. Jezika: it, en. Organizira: Fiera Roma.

Več informacij na spletnem naslovu: <http://www.ecopolis09.it/> (it/en)

Sejem/konferenca: **RENEXPO® Central Europe - International Trade Fair and Conference for Renewable Energy and Energy Efficient Construction and Renovation**. Budimpešta, 16.-18. 4. 2009. Jezik: en. Organizira: Zvezno ministrstvo za gospodarstvo in tehnologijo (BMW).

Več informacij na spletnem naslovu: <http://www.renexpo-budapest.com/en/exhibitors.html> (en)

Workshop on global change research in mountain regions. Dunaj, 18. 4. 2009. Jezik: en. Organizira: Mountain Research Initiative.

Več informacij na spletnem naslovu: <http://mri.scnatweb.ch/events/mri-events/mri-workshop-at-egu-18-april-2009-vienna-at.html> (en)

Konferenca: **European Geosciences Union General Assembly**. Dunaj/A, 19.-24. 4. 2009. Jezik: en. Organizira: European Geosciences Union.

Več informacij: <http://meetings.copernicus.org/egu2008/index.html> (en)

7th International Conference on the Human Dimensions of Global Environmental Change. Bonn/D, 26.-30. 4. 2009. Jezik: en. Organizira: Mountain Research Initiative.

Več informacij na spletnem naslovu: <http://www.openmeeting2009.org> (en),

Kontaktni naslov: openmeeting@ihdp.unu.edu

Saj ni res, pa je...

... en dva tri na smučišče in spet nazaj z nizkocenovnikom Fly Niki. Ja, pri Laudi se je vedno vse odvijalo zelo hitro: ko je še bil junak formule 1 in danes kot lastnik nizkocenovne letalske družbe. Vedno med prvimi. Danes imajo od čilega podjetnika korist celo ljubitelji alpskega smučanja. Za pičlih 99 evrov lahko jutraj poletijo iz Dunaja v Innsbruck, od tam na smučišče in zvečer z letalom spet nazaj. V ceno turističnega paketa „Poleti na smučišče“ niso vključeni le dnevna smučarska karta, izposoja smučarske opreme, zabava v planinski koči in bon za pijačo, zagotovljeno je tudi strmoglavljenje, seveda v ekološkem pogledu. Naj živi Sky! Več na www.flugzumschnee.at (de)